

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти

Центральноукраїнський національний технічний університет

Миколаївський національний аграрний університет

Громадська організація «Об'єднання педагогів і науковців України»

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИНАМІКИ

Матеріали

VIII Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції молодих учених та студентів
(м. Умань, 18 листопада 2021 р.)

Умань
2021

УДК 338.24.021.8(06)

С91

Головний редактор

Слатвінський М. А., кандидат економічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Редакційна колегія:

Корнієнко Т. О., в. о. завідувача кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Чвортко Л. А., заступник директора з наукової роботи ННІ економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Бержанір І. А., канд. економ. наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Вінницька О. А., доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мельничук Ю. М., доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку вченою радою

Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти

Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

(протокол № 4 від 16 листопада 2021р.)

Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки : матеріали
С91 VIII Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. молодих учених та студентів (м. Умань, 18 листоп. 2021 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Навч.-наук. ін-т економіки та бізнес-освіти [та ін.] ; [голов. ред. Слатвінський М. А. ; редкол.: Корнієнко Т. О., Чвортко Л. А., Бержанір І. А. [та ін.]. – Умань : Візаві, 2021. – 751 с.

Збірник містить наукові тези VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих учених та студентів «Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки», яка відбулася 18 листопада 2021 р. на базі Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Матеріали відображають результати досліджень учених, викладачів, аспірантів та студентів з актуальних проблем розвитку національної економіки.

УДК 338.24.021.8(06)

Матеріали подано в авторській редакції.

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2021

З М І С Т

СЕКЦІЯ 1. МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Бержанір А. Л. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ І СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	17
Бідна Т. О. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ПРОФОРІЄНТАЦІЇ МОЛОДІ.....	21
Будякова О. Ю. НАПРЯМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ.....	26
Булавка Ю. ЕКОНОМІЧНА ПРИРОДА КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	29
Васьків М. Б. СТАТИСТИКА ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ.....	32
Волошенюк Л. А. ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ СТАНОМ НА 2021 РІК.....	35
Гріщенко Д. В. ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ІНВЕСТИЦІЙ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ.....	38
Гришич І. О. ВПЛИВ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ НА РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ.....	41
Грозян О. О. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ПІДТРИМКИ СТАРТАПІВ В УКРАЇНІ.....	45
Данильченко І. В. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	48
Єременко М. В. ВИКОНАВЧА ВЛАДА ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ...	52
Квасній Л. Г., Бала О. Є. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ.....	56
Ковальчук Н. І. МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВНИЙ ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ (ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ).....	59
Козійчук Б. Р. ПЕРСПЕКТИВИ ВІДСОТКОВОЇ ФІЛАНТРОПІЇ В УКРАЇНІ.....	62
Копотієнко Т. Ю., Левченко Ю. А. АНАЛІЗ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ДЕРЖАВИ.....	67

Горбаченко А. А. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ...	596
Івасюк Р. В. ТУРИСТИЧНА ІНДУСТРІЯ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ.....	599
Ітондо Токо Донмінік ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОСУВАННІ ТУРИСТСЬКИХ ПОСЛУГ.....	602
Кіреєнков В. О. РОЛЬ ФРАНЧАЙЗИНГУ В ПІДВИЩЕННІ РІВНЯ ІННОВАЦІЙНОСТІ ТУРИСТСЬКОГО РИНКУ РЕГІОНУ.....	606
Кирилюк І. М., Гаврилишин С. В. ПАНДЕМІЯ КОРОНАВІРУСУ COVID-19 ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ.....	610
Кобилецька І. О., Кирилюк О. В. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	613
Круценко Т. О. ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ТУРИЗМУ.....	616
Кубарська Д. В. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО СЕКТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	619
Литвин О. В. РОЛЬ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ.....	622
Марків І. П. БЕЗПЕКА ТУРИЗМУ ЯК ВАГОМИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ.....	624
Олійник Н. М., Дорогань О. І. ВАЖЛИВІСТЬ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ.....	628
Рубаха В. А. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ ІСПАНІЇ.....	633
Слатвінська Л. А. ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ НОВІТНІХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ ТУРИЗМ.....	637
Слатвінська Л. А., Букатинська А. П. ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ТУРИЗМУ.....	641
Суберляк Д. О. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ.....	645
Цистан В. М., Кацмаза М. С. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	649
Черних А. М. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	652

4. Щепанський Е. В. Методологічна сутність і класифікаційні ознаки туризму. *Державне будівництво*. 2010. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2010_1_23 (дата звернення: 28.10.2021).

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Цистан В. М., Кацмаза М. С., студенти
*Науковий керівник: к. е. н, доцент Пачева Н. О.,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

Україні притаманний високий потенціал розвитку туристичної сфери, яка формує значний обсяг капіталу, що необхідний для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку.

Динаміка туристичних потоків, особливо частка іноземних туристів у загальному обсязі, протягом останніх десяти років є спадною. Це призводить до необхідності докладного аналізування та визначення факторів, що впливають на такі тенденції. Оскільки однією із головних причин уповільненої динаміки зростання туристичної сфери є незадовільний стан туристичної інфраструктури, необхідно враховувати її структурні зміни та досліджувати їхній вплив на соціально-економічний розвиток країни і аналізованої території зокрема.

Туристична сфера є домінуючим чинником забезпечення соціально-економічного зростання для багатьох країн, які характеризуються подібними політичними, історичними, географічними та культурними особливостями. Це свідчить про наявність значних потенційних можливостей розвитку туризму за умови формування інфраструктури для належного функціонування цієї галузі. Досліджуючи динаміку основних показників діяльності туристичної сфери протягом останніх років, можна констатувати ознаки занепаду деяких видів туризму та скорочення абсолютної кількості туристів, яких обслуговують національні суб'єкти туристичної діяльності. Такі фактори актуалізують необхідність дослідження впливу туристичної інфраструктури на соціально-економічний розвиток та прогнозування перспективної динаміки індикаторів туристичних та соціальних змін у майбутньому.

Водночас питання емпіричного аналізу динаміки соціально-економічного розвитку з урахуванням туристичної інфраструктури лишаються поза увагою. Так, неповною є класифікація макроекономічних чинників, які впливають на туристичну сферу, недостатньо вивчені напрями та сила їх впливу на динаміку туристичних потоків, відсутні прогностичні сценарії перспективних змін у туристичній та соціально-економічній сферах України.

Недостатньо уваги в наукових працях відведено проблемам теоретичних та прикладних аспектів аналізування соціально-економічного розвитку із врахуванням впливу туристичної інфраструктури на виявлення та попередження несприятливих тенденцій у динаміці туристичних потоків [1].

Туристична інфраструктура як складова соціально-економічної характеризується сукупністю різноманітних суб'єктів підприємницької діяльності, які забезпечують та обслуговують туристичну сферу. Вона містить різноманітні транспортно-комунікативні ланцюги, системи гостинності і комунального обслуговування, а також соціокультурне середовище, що їх оточує. Частина об'єктів інфраструктури туризму безпосередньо зорієнтована на обслуговування туристичних потоків, водночас вона обслуговує місцеве населення. Її розвиток є дієвим стимулом удосконалення місцевої інфраструктури різних рівнів та чинником освоєння конкретних територій із збільшенням робочих місць.

Туристичний бізнес заохочує до розвитку інші галузі економіки, такі як зв'язок, торгівля, харчова промисловість, сільське господарство, будівництво та інші. Даний бізнес вабить підприємців по причинах невеликих стартових інвестицій, зростаючого попиту на туристичні послуги, високого ступеня рентабельності та мінімальних строків окупності витрат.

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин ефективна діяльність організації залежить від рівня розвитку соціально-корпоративного капіталу. Світова спільнота все частіше визнає той факт, що рівень соціально-корпоративного капіталу є одним із головних індикаторів, що впливають на економічний розвиток організації. Він є не менш важливим чинником

результативного функціонування організації і стоїть в одному ряду з факторами виробництва, науково-технічним прогресом та ін. Соціально-корпоративний капітал – це соціальний капітал організації, що утворюється і нагромаджується на мікрорівні (на рівні організації). Головна його функція полягає у збільшенні завдяки мережам кількості доступних ресурсів (володіти ресурсами, якими ще не володів) для членів організації та зменшенні витрат як самої організації, так і її членів з отриманням такого доступу [2].

Мультиплікатор туризму – це відношення змін одного з ключових економічних показників (виробництво, зайнятість, дохід) до змін витрат туристів. Це певний коефіцієнт, на який повинні множитись витрати туристів. 20-25% коштів витрачаються туристами в певній місцевості чи країні на додаткові послуги, сувеніри, транспорт та інше, з яких частина продовжує циркулювати в місцевій економіці – решта переходить до держави та осідає у місцевих жителів у вигляді накопичень [3].

Отже, економічні вигоди залишаються основною рушійною силою розвитку туризму. Туризм стимулює піднесення елементів інфраструктури - підприємств торгівлі, готелів, ресторанів тощо. Він обумовлює збільшення доходної частки бюджету за рахунок податків, що можуть бути прямими (плата за візу, митний збір) або непрямими (збільшення заробітної плати робітників спричинює збільшення сум прибуткового податку). Також слід пам'ятати, що туризм має широкі перспективи для залучення іноземних інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Гаврилишин І. П. Туризм України: проблеми і перспективи : монографія. Київ, 1994. 178 с.

2. Пачева Н. О. Соціально-корпоративний капітал як інструмент ефективного менеджменту в організації. *Стратегія розвитку України: економічний та гуманітарний виміри* : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 17 жовтня 2017 р. Київ : Інформаційно-аналітичне агентство, 2017. С. 501–504.

3. Балабанов І.Т., Балабанов А.І. Економіка туризму : навч.посіб. М: Фінанси і статистика. 2003. 176 с.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Черних А. М., студентка

*Науковий керівник: старший викладач Братченко Л. Є.,
Криворізький державний педагогічний університет*

На сьогоднішній день туризм вважається одним із перспективних напрямків соціально-економічного розвитку країни. Туризм сприяє зростанню надходжень до бюджетів різного рівня та збільшенню кількості робочих місць. Туризм стимулює розвиток майже всіх галузей економіки. Для багатьох країн світу туристична індустрія є найбільш прибутковою, яка динамічно розвивається та є основним джерелом доходів до бюджету. Туристична індустрія входить в ТОП-5 галузей, що приносять найбільші доходи у світі. Саме тому питання проблем та перспектив розвитку туризму в Україні стоїть особливо актуально.

Дослідженням проблем розвитку туристичної діяльності присвячено велику кількість наукових праць. Різні аспекти цієї проблематики розглядали в своїх працях вчені-економісти, такі як Л. І. Антошкіна, В. К. Євдокименко, О. М. Ігнатенко, В. І. Куценко, О. А. Сарапіна, Г. П. Скляр, В. С. Пазенок, В. К. Федорченко, В. Г. Шкарупа, та ін., проте ці питання потребують подальшого вивчення та аналізу [1].

Треба зазначити, що в нашій країні існують всі передумови для розвитку туризму: історичні, природні, географічні, економічні та соціально-демографічні, проте існують проблеми, які сповільнюють цей розвиток.

У зв'язку з пандемією COVID-19 сповільнено розвиток багатьох індустрій, у тому числі – туризму. Сфера туристичної індустрії зазнала великих втрат, особливо після заборони відправлення повітряних суден, що виконують пасажирські перевезення осіб, які здійснюють подорож з туристичною метою. Разом з тим, потрібно відмітити, що постраждала також готельно-ресторанна